

dárce měl při tom na mysli ustanovení § 4, dle něhož pravomoc obce vztahuje se ke všem osobám, které v obci a na jejím území bydlí nebo se zdržují. Oporu pro tento názor poskytuje zejména i ustanovení zák. čl. IX:1836, jednající o vnitřní správě obcí, z něhož je patrné, že za členy obce oprávněné zúčastniti se v její správě a požívající ochrany normou tou stanovené, pokládáni byli prostě všichni její místní obyvatelé.

Když tedy žal. úřad dospěl k závěru, že st-ova otce, byť se i narodil v M. roku 1837, pokládati bylo v době, kdy onen zák. článek byl vyhlášen, to jest 10. června 1871, za příslušníka obce Cs., (na území nyní maďarském), protože tam již od roku 1863 bydlil, neodporuje závěr ten ani skutkovému stavu ani zákonu.

Jak rovněž nesporno, narodil se st-l v téže obci Cs. roku 1872, tedy v době, kdy jeho otec byl dle toho, co právě bylo uvedeno, již tamním příslušníkem, a stal se tedy i st-l dle § 9. cit. zák. čl. XVIII:1871 účastným dom. příslušnosti k téže obci.

Poněvadž pak, jak st-l sám tvrdí a správními spisy vyvráceno není, již ani jeho otec, ani on sám, dom. příslušnosti v jiné obci po rozumu předpisů dotčených zák. čl. V:1876 a XXII:1886 způsobem originárním nenabyl, zbývá jen jediný závěr, že oné své příslušnosti do obce Cs. již nezměnil a příslušníkem jiné obce se nestal. Vycházel-li tedy žal. úřad z tohoto závěru, nelze mu vytýkati ani vadnost řízení ani nezákonnost jeho stanoviska. — — — —

Č. 6966.

S p o l k o v é p r á v o: * Povinnost cizozemských společností akciových a komanditních na akcie vymoci si dle čl. I. císař. nař. z 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z. uznání právní existence a připuštění k provozu v tuzemsku, není omezena na takové společnosti jmenovaného druhu, jež zde provozují obchody dle čl. 271 a 272 obch. zák.

(Nález ze dne 15. prosince 1927 č. 26.634).

V ě c: Firma »The Henckel von Donnersmarck-Beuthen Estates-Limited« v Londýně proti ministerstvu vnitra o uznání právní existence a připuštění k provozování obchodů v tuzemsku.

V ý r o k: S t í ž n o s t s e z a m í t á j a k o b e z d ů v o d n á.

D ů v o d y: Veř. obch. společnost Edgar Ervín a Alfons, hrabata z Donnersmarcku se sídlem v K. v Polském Slezsku provozovala v B. dobývání hlíny. Dnem 1. listopadu 1921 vstoupila společnost ta i se svým tuzemským závodem do nově ustanovené akciové společnosti »The Henckel von Donnersmarck-Beuthen Estates, Limited« se sídlem v Londýně, s níž splýnula. — Výnosem z 25. července 1923 vyzvalo min. vnitra společnost tu, aby podala žádost za připuštění k provozování obchodů v tuzemsku ve smyslu nař. z 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z., nebo aby od provozování obchodů v tuzemsku pod vlastní firmou upustila. — Rozkladu, jež proti tomuto příkazu jmenovaná společnost podala, žal. min. v dohodě s min. obch., fin., veř. prací a sprav., vykonavši potřebná šetření, nevyhovělo a setrvalo na svém prohlášení, že stěžující si spo-

lečnost jest povinna žádati za připuštění k provozování obchodů v tuzemsku dle cit. nař.

Stížnost do rozhodnutí toho podaná vznáší jedinou námitku, že st-lce, jež provozuje v tuzemsku pouze dobývání hlíny, tudíž jen t. zv. prvotní výrobu, nelze povinnost dle cit. nař. z r. 1865 ukládati, poněvadž nař. to, jež vydáno k provedení obch. zák., vztahuje se pouze na takové akc. společnosti, jež v tuzemsku provozují obchody ve smyslu čl. 271 a 272 obch. zák.

Názor tento jest mylný.

Základní norma, již upraveny jsou všeobecné poměry akc. spolků, k nimž náleží i akc. společnosti i komanditní společnosti na akcie, jest cís. patent z 26. listopadu 1852 č. 253 ř. z. Původně platila všechna ustanovení tohoto patentu pro všechny jmenované společnosti bez rozdílu, zda zabývaly se provozováním obchodu v technickém slova smyslu, t. j. ve smyslu pozdějších ustanovení čl. 271 a 272 obch. zák. či nikoli. Teprve vydáním obch. zák. z r. 1862 nastala v tomto směru změna potud, že podle § 32 uv. zák. ohledně takových akc. společností a komanditních společností na akcie, u nichž předmětem podnikání jest provozování obchodů v technickém slova smyslu, pozbývají předpisy §§ 9 a 12 cit. patentu účinnosti a nastupují příslušná ustanovení obch. zák. Dle toho zůstala všechna ostatní ustanovení cit. patentu pro jmenované společnosti i nadále v platnosti a zůstal proto i po vydání obch. zák. pro všechny tyto společnosti základní a všeobecnou normou prv cit. cís. patent. Jestliže za tohoto stavu práva vydáno cís. nař. z 29. listopadu 1865 č. 127 ř. z., jímž upraveno připuštění cizozemských společností akciových a komanditních na akcie k provozu v tuzemsku vůbec — v autentickém textu německém praví se »zum Geschäftsbetrieb« a nikoli snad »zu Handelsgeschäften« — pak již z tohoto nadpisu cit. nař. jest patrné, že nemá býti provedením předpisů obch. zák., nýbrž cís. patentu z r. 1852. To ostatně plyne i z obsahu nařízení toho, neboť všechna jeho ustanovení pojednávají o cizozemských společnostech vůbec, tedy bez ohledu na to, zda provozují v tuzemsku obchody v techn. slova smyslu (»Handelsgeschäfte«) či nikoli, a jen v čl. VII. má speciální ustanovení o takových společnostech, jež v tuzemsku takovéto obchody provozují.

Z této zásadní povahy cit. nař. podává se však také již správný výklad jeho čl. I. Stanoví-li se zde, že cizozemské společnosti akc. a komanditní na akcie musí splniti podmínky tam uvedené, aby mohly v tuzemsku býti uznány za existující po právu a býti zde připuštěny k provozu svých obchodů (t. j. obchodování v širším smyslu »Geschäfte« a contr. »Handelsgeschäfte« jmenovaných v čl. VII) po živnostensku pod vlastní firmou stejně jako tuzemské společnosti téhož druhu, pak nelze o tom pochybovati, že povinnost vymoci si takovéto právní uznání a připuštění k provozu v tuzemsku stihá každou cizozemskou společnost jmenovaného druhu bez rozdílu, zda v tuzemsku provozuje obchody ve smyslu čl. 271 a 272 obch. zák. či nikoli. (Srovn. nál. ss-u Budw. 12.600 až 12.604/99.)

Č. 6967.

D o m o v s k é p r á v o: I. * Z ustanovení § 92 o. z. o. o povinnosti manželčině sledovati manžela v jeho bydliště nelze dovozovati, že by